

for de veglende Ministerier. Naar man ser hen til, hvorledes Flertallets Stilling nu er, forekommer det mig ogsaa, at der med Hensyn til dette Spørgsmaal er nogen Forskjel mellem den Stilling, som Flertallet indtog i Slutningen af forrige Samling, og den, det indtager nu. Den Gang blev det sagt langt skarper, hvad der forresten ogsaa paa en vis Maade er blevet sagt, at Regjeringen burde være i Overensstemmelse med Folkethingets Flertal. Det blev fremsat som noget nær Forestaaende, at en saadan Tilstand skulde tilveiebringes, og det er sagt, at der, naar dette blev Tilfældet, vilde være en Opfordring for Embedsmændene til at haabe, at Forandringer for en Forbedring i deres Stilling vilde være bortfalden, naar de bleve det nye Flertalsministeriums Embedsmænd. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) sagde i Lovdags, at man skulde gjøre et Forsøg paa, om ikke et Ministeriske kunde hjælpe, og om det, som Statens Lærv med Nødvendighed krævede, ikke vilde kunne blive fyldestgjort under saadanne Forhold. Forholdet er jo nu imidlertid det, at denne meget omtalte Sætning har faaet en Forklaring, som gaar ud paa, at det en Gang maatte komme dertil, at Regjeringen kommer i Overensstemmelse med Folkethingets Flertal. Det er vel blevet fremsat som en Fremtidstank, men tillige som Noget, der laa meget fjænt. Tilbagevirkningen paa Embedsmændenes Betragtning af dette Forhold maa da være den, at de Forhaabninger, de ellers kunde knytte til en Personforandring i Ministeriet, vilde udslydes til en meget fjænt Fremtid, og derom vil da gjælde det gamle Ordsprog: „Medens Græsset grov, dør Hørfemor“. Der vilde ikke kunne være Tale om, at Embedsmændene fornøstigtvis skulde kunne knytte Forhaabninger til en Forandring, som laa i en saadan fjænt Fremtid; men i hele den Tid, som kunde ventes at ville hengaa, indtil en saadan Forandring vilde foregaa, vilde derimod Embedsmændenes materielle Interesser gennem den Dagsorden, der nu skal vedtages, blive knyttet til de bestaaende Regjeringer paa en Maade, som de aldrig nogensinde tidligere have været knyttede til dem. Naar det erkjendes, at Embedsmændene bør have Tillæg til deres Lønninger — et Tillæg, som erkjendes for at være nødvendigt og paabudt af Omstændighederne — men der opstilles det Princip, at der ikke maa forhandles derom, undtagen Ministeriet befinder sig i Overensstemmelse med Folkethingets Flertal, ligger det nær, at denne Overensstemmelse kan opnaas paa to Maader, enten derved, at Ministeriets Personer forandres, eller derved, at Folkethingets Flertals Personer forandres. Da Embedsmændene imidlertid ifølge deres Stilling ikke have nogen Indflydelse paa Regjeringens Sammensætning, vil det være naturligt for dem at anvende al den Energi,

hvoraf de ere i Besiddelse, for at arbeide i den sidst nævnte Retning, og agter det ærede Flertal end den Magt ringe, som Embedsmænd, der røgte deres Gjerning med Nidkæthed, kunne udøve paa Befolkningen, eller anser det den for ubetydelig, skal jeg dog erindre om de Forhandlinger, der fandt Sted her i Rigsdagen, da der var Spørgsmaal om Godkjendelsen af den tidligere Rigsdagsmand S. M. Petersens Valg. Det ærede Flertal ansøgte da med stor Styrke som Noget, der maatte anses for at have haft Indflydelse paa Valget, og som maatte bevirke dets Ugylbighed, at Hofpodens Fuldmægtig havde været ivrig for at virke derpå. Det var ikke Embedsmænd selv, men den meget fortyndede Embedsmændsindflydelse, der var anvendt gennem en Fuldmægtig, som det ærede Flertal da tagende saa høit, at det blev anset som en tilstrækkelig Grund til at kassere Valget. Naar denne fortyndede Embedsmændsvirksomhed altsaa kunde anses for at have haft Indflydelse paa Befolkningen, er det da hensigtsmæssigt fra det ærede Flertals hele Partiåndpunkt, at ikke alene Fuldmægtigen, men ogsaa Principalen bliver interesseret i at fastholde og støtte den nuværende Regjering og de Regjeringer, der kunne ventes at ville følge efter den, indtil det Dieblit kommer, da Flertallet kan se sine egne Mænd i Spidsen for Regjeringen? Det vil imidlertid blive Tilfældet, naar Dagsordenen vedtages. Bistof er Ministeriet allerede tidligere for en stor Del blevet støttet af Embedsmænd, men ligesom der ikke kan være nogen Tvivl om, at disse Embedsmænd have handlet efter deres fuldstændige fri og upaarvirkede Overbevisning, saaledes har Erfaringen ogsaa lært, at det ingenlunde har været en gennemgaaende Understøttelse, som den har ydet dem. Det Princip, hvorefter Administrationen er bleven ført og hvorefter Ministeriet til enhver Tid har afholdt sig fra at paavirke Embedsmændenes Overbevisning enten i den ene eller i den anden Retning, har givet som Resultat, at der til enhver Tid har været Embedsmænd, og det ikke saa ganske saa, der ere traadte i Modsetning, ja i skarp Modsetning til Regjeringen. Den praktiske Virkning af Vedtagelsen af den Dagsorden, som nu foreligger, og af den Stilling, som det ærede Flertal indtager, er den, at det knytter Embedsmændenes Interesse til den nu bestaaende Regjering og de, der følge efter den, paa en Maade, hvorpaa det aldrig tidligere har fundet Sted. Hvor vidt dette kan antages at være stemmende med det ærede Flertals Partiinteresse, skal jeg ganske henstille.

Thorup: Da jeg agter at stemme for det af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) stillede Forslag til en motiveret Dagsorden dels af politiske Grunde og dels af principielle Grunde mod selve Lovfor-